

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Regula III. Sine possessione præscriptio non procedit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

quantò diutius infelicem animam decinent alligatam, cap. fin. & De consuetud. cap. penult. De consang. Et hæc adeo obrinent, ut necesse sit, non tantum in initio præscriptionis bonam fidem possessorem habuisse, verum etiam in progressu & toto præscriptionis tempore; ob eandem rationem, & per textum in d. cap. fin. De præscript. Quamvis aliud iure civili receptum sit, quo sufficit à principio bonam fidem habuisse, non autem ea necessaria est ad perficiendam sive complendam præscriptionem, l. unica C. De usucap. transform. l. Si aliena o. in princ. D. De usurp. & usucap. §. diuina Inst. De usucap. Sed hoc iure non utimur, propter peccatum, quod provenit ex conscientia rei alienæ; cum generaliter, ait Innocentius III. in generali Concilio Lateranensi, sit omni constitutioni atque consuetudini derogandum, quæ obsequæ mortali peccato non potest observari, d. cap. fin. De præscript. Vchinc in Camera Imperiali hæc Regula nostra in multis præiudiciis comprobata sit, contra ius civile, teste And. Gail. lib. 2, Obs. 18, n. 7.

Ab hæc tamen Regula excipitur casus in cap. 1, de præscript. ubi Episcopus contra alium Episco-

pum triennio præscribit locum à se conversum ad Catholicam unitatem; cum tamen non ignoret eum esse alterius. Verum id fit auctoritate sacrorum Canonum, quibus cum omnes Ecclesiæ subjectæ sint, & ab iis certam legem accipiant, id certè, constituere potuerunt, ut res unius Ecclesiæ alteri ex iusta causa acquiri possit. Itaque rei alienæ fidem sustinent hoc casu sacri Canones in favorem Catholicæ religionis.

Quâ ratione etiam hoc iure rectè defendi poterunt præscriptiones earum rerum, quæ ob non solum vici gal, vel aliud delictum, in commissum ceciderunt, etiam si is, qui possidet, intelligat eas ad fiscum spectare. l. 2, C. De veltig. & commiss. cap. Cum secundum 19, De heret. lib. 6, Quid enim prohibet Principem rebus in fiscum factum illatis vel inferendis propter delictum, hæc præscriptionem imponere? aut penam, quam ipse statuit, certo modo abolere? nisi de contraria eius mente aliunde constaret, ut in specie cap. 2, De præscript. lib. 6, quâ in bonis hereticorum bona fides requiritur, quia id disertè ca- verit ibidem S. Pontifex.

REGULA III.

Sine possessione præscriptio non procedit.

DEducta videtur hæc Regula ex cap. Cassiam 7, de præscript. ex cap. 2, in fine De probationib. Cui similis extat textus in l. Sine possessione 25, D. De usurp. & usucap.

Hæc itaque Regula docemur, possessionem placè necessariam esse ad præscriptionem, non tantum inchoandam, verum etiam eandem continuandam & perficiendam. Si enim medio tempore, id est, ante completam præscriptionem, possessio interrupta fuerit, cessat præscriptio, cap. Illud 8, & Auditis 15, de præscript. l. Naturaliter §. D. De usurp. & usucap. Quod duobus modis contingere potest; aut naturaliter, aut civiliter. Naturaliter, cum quis de possessione sua videjicitur, vel possessori res mobilis eripitur, d. l. Naturaliter. Item si res à mari vel à flumine occupetur, l. 3, §. Labecol. Pomponias 13, in princ. D. De acquir. vel amitt. poss. Civiliter, hoc est, iuris civilis auctoritate, cum possessor in ius vocatur, vel cum eo litis contestatio fit. Nam per solam etiam citationem interruptitur præscriptio xxx. annorum, l. 3, & l. Cum notissimi 7, in princ. C. De præ-

script. 30, vel 40, annor. per litis verò contestationem ea, quæ longi temporis est l. Mora 26, C. De rei vindic. Præscriptio verò triennis neque citatione, neque litis contestatione impeditur; licet cepto iudicio sine effectu currat, l. Si poss. acceptam 18, D. De rei vind. l. 2, §. D. Pro emptore; exceptis quatuor casibus qui alibi recensentur, in l. 2, C. De annali except. adde Glos. & d. ad d. cap. Illud & Balbum in tract. suo de præscript.

Is autem possidere dicitur, qui alicui rei suo nomine insitit, l. 1, in princ. D. De acq. vel amitt. poss. idque etiam solo animo: nam licet ad acquirendam possessionem corpus & animus simul requirantur, l. 3, in princ. & l. Quæ admodum 8, D. in d. tit. ad possessionem tamen retinendam sufficit vel solus animus, veluti in eo, qui peregrinè profectus, res suas domi reliquit, retinet enim hic animo possessionem, l. Clam 6, §. qui ad nudatas l. Si quis ad 25, §. fin. & d. l. 3, §. in amittenda D. d. tit. §. possidere Inst. De interd. Addidi, suo nomine. Et enim colonus, inquilinus, procurator, depositarius, commodatarius & similes, idè posside-

dere non dicuntur, quod non suo, sed alieno nomine in possessione sint, d. §. Possidere, l. fin. C. De acquir. poss. l. 1. C. Si per vim vel alio modo, l. Quod meo 18. D. De acquir. vel amitt. poss. ac proinde non præscribunt, l. 2. l. 7 in fine C. De præscript. 30. vel 40. annorum.

Porro verbum, *insistentis*, in hac materia etiam ad res incorporales referri debet; ut sunt, actiones & jus decimandi, eligendi, conferendi beneficia Ecclesiastica, aliaque hujusmodi incorporalia, quæ & possideri (licet improprie) & præscribi dicuntur, cap. Ad auras 6. c. De quarta 4. cum similib. De præscript. c. 1. & c. 2. in 6. eodem tit. c. 2. De causa poss. & propriet. c. Cum Ecclesia 31. De elect. l. 1. & l. 2. C. De servitut. l. 1. in fine C. De præscript. longi temp. cum similib.

Illud, quod antè diximus, de continuatione possessionis, non tantum locum habet in eodem possessore, verum etiam in ejus successore, si ve is universalis sit, veluti hæres, si ve singularis, ut emptor, legatarius, aut similis, §. dicitur cum §. seq. Instit. De usucap. d. l. Pomponius 13. §. sed & legatario D. De acquir. vel amitt. poss. dummodò persona media non intercesserit, quæ continuationem interruptit, d. l. 13. §. Quæstio. Quin & præscriptio à defuncto coepta, ante hæreditatis aditionem rectè impletur, l. Coeptam 40. D. De usucap. eò quòd hæreditas, antequam adatur, personam defuncti sustineat, l. Hæres 22. D. Jam d. tit. l. Hæreditas 34. D. De acquir. rer. dom. Unde & vacuum tempus ante hæreditatis aditionem & naturam possessionem, prodest hæredi non possidenti, ad complendam præscriptionem, l. Numquam 31. §. vacuum D. De usucap.

Non obstat textus l. Rerum mixtura 30. §. Labeo D. De usucap. & usucap. quo ait, Labeo: Si u, qui ad regularum vel columnarum usucapionem decem dies super

essent, in ædificum eas onjecisset, nihilominus eum usucapturum si ædificum possidisset. At ex Javoleo constat, singulas ædium partes non possideri, sed ipsas ædes, in l. Cum qui 23. D. eod. tit. De usucap. Quæ ergò ratio in hoc exemplo usucap. procedit abique possessione? Respondet Bartol, ad d. §. Labeo, hoc singulare esse in responso Labeonis, propter modicum tempus, quod superest ad complendam usucapionem. Verum hæc responsio, cum mera conjectura sit, & pugnet cum l. Omnibus 15. & qua ibi notant DD. D. De diversis & temporal. præscr. puto rectius nos posse dicere, regulas & columnas per se possideri, licet ædificio implicatæ sint; siquidem mobiles & per se permanent in ædificio, ut in annulo & gemma, in quo verum est, aurum & gemmam possideri & uti capi, cum utrumque maneat integrum, d. §. Labeo vers. quid ergo. Hinc columnæ alienis ædibus junctæ vindicari potest à domino, d. l. Cum qui vers. fin. autem columna. Diversum est in lignis & lapidibus, quæ cum universitate domus possidentur & usucapiuntur, nec eos vindicari permittitur, §. cum in suo Inst. de rer. divis. Nec movet, quòd in actionibus aliisque juribus incorporalibus nulla possessio datur, l. sequitur 4. §. si viam D. d. tit. l. Servus 43. §. incorporales D. De acquir. rer. dom. & tamen usucapi si ve præscribi dicuntur, l. l. 2. De servitutib. & aq. l. Si quis diuturno 0. D. Si servit. vind. l. fin. C. De præscript. longi temp. l. 4. C. De præscript. 30. vel 40. annor. cap. 1. De præscript. in 6. quia id verum est, si de possessione proprie dicta loquamur, quæ tantum est rerum corporalium: at cum rerum incorporalium quasi possessio sit, cap. 3. De causa poss. & propriet. c. Si diligenti 7. De præscript. d. l. Si quis diuturno & l. penult. D. De servitutib. ad similitudinem corporalium, etiam hæc quasi usucapiuntur si ve præscribuntur, d. l. 1. C. De servitutib. cum aliis sup. alleg.

REGULA IV.

Peccatum non dimittitur, nisi restituatur ablatum.

Sententia D. Augustini est, ex Decretalibus, ubi extat, in cap. Cum tu 5. De usur. hæc traducta. Esque pertinet non solum ad res furto vel vi ablatas, sed etiam ad damnum dolo vel culpa datum, cap. fin. De injuriis, can. Si quis de Clericis xli. quæst. 2. cum his casibus ablata dicatur ipsius rei commoditas, l. Cum Prator 81. D. De verb. sig. nis.

Quare etiam Judex, qui pretio vel precibus ductus, aut per imperitiam malè judicavit, hæc regulam continebitur, per text. in l. fin. C. De poena jud. qui malè judic. l. fin. D. De variis & extraord. cogn. sicut & is, qui alium sine iusta causa vulneravit; nam & hic ad restitutionem damni tenetur, id est, ad expensas in curatione vulneris factas, operasque, quibus curavit cariturusve est, quòd

Z z z

quòd